

מחלקת יישובי העמק
מחזקים את ההנהגות המקומיות

מנהיגות משתפת

עבודה עם פעילים
המתנדבים בישוב

תדריכים נוספים

נוער

רכש
והתקשרויות

תקציב

ניהול
אירועים

קליטת
תושבים

מנהל
ישוב

וועדת
ביקורת

העסקת
עובדים

מנהיגות
משתפת

סיום
כהונה

התפיסה

קיומה של קהילה בישובים כפריים היא מטרה בפני עצמה ובהתאמה, **המבנה הארגוני מושתת על בסיס התנדבותי** ועל רצונם של חברי הקהילה לקחת חלק פעיל בהתנהלות הקהילה.

ההתנדבות מחזקת את רמת הקהילתיות ואת תחושת השייכות של הפרט לקהילה.

בישובים בעלי מבנה ארגוני מיטבי פועלות וועדות המאפשרות לתושבים רבים לקחת חלק פעיל בעשייה הקהילתית ולהיות שותפים ומעורבים בנעשה בישוב. הגדלת מערך הפעילים מאפשרת לוועד המקומי להרחיב את תחומי הפעילות בהיותם מכפילי כח ומשאב חיוני.

מבנה התדריך

פעילים ומתנדבים - למה זה טוב?	1
גיוס מתנדבים - איך עושים את זה?	2
ניהול מערך מתנדבים	3
תחזוקת מתנדבים	4

פעילים ומתנדבים - למה זה טוב?

1

איכות החיים ביישוב הכפרי (פעילות הפנאי, התרבות, פני היישוב ועוד) מתבססת על פעילות של תושבים המתגייסים לקדם תחומים החשובים להם.

עבור הוועד המקומי, המתנדבים הם ליבת הקהילה והדרך להגשמת החזון היישובי - קהילתי. ביישוב הכפרי, התושבים לא רק מציפים את הצרכים אלא גם מסייעים בפיתוח ויישום הפתרונות והמענים.

התרומה לקהילה וקידום תחום כלשהו בישוב נותנת לתושב הכרה והערכה מצד החברה, רוכש ידידים ותחושת ערך עצמי, משמעות, נגישות למוקדי השפעה וקבלת החלטות, עניין ועוד.

גיוס מתנדבים ומעורבות תושבים - איך עושים את זה?

2

מרבית תושבי הישוב המהווים את פוטנציאל המתנדבים המרכזי, נמצאים בתקופת חיים בה הם עסוקים בגידול משפחה, פיתוח קריירה ופרנסה, ניהול משק בית ועוד. לא פשוט להביא אנשים לקחת על עצמם מחויבות נוספת ברמת ההתנדבות בקהילה. **ההתנדבות דורשת משאבי זמן ומחויבות**. בישובים רבים ניתן לראות מעגל מתנדבים קבוע הלוקח על עצמו את העשייה הקהילתית.

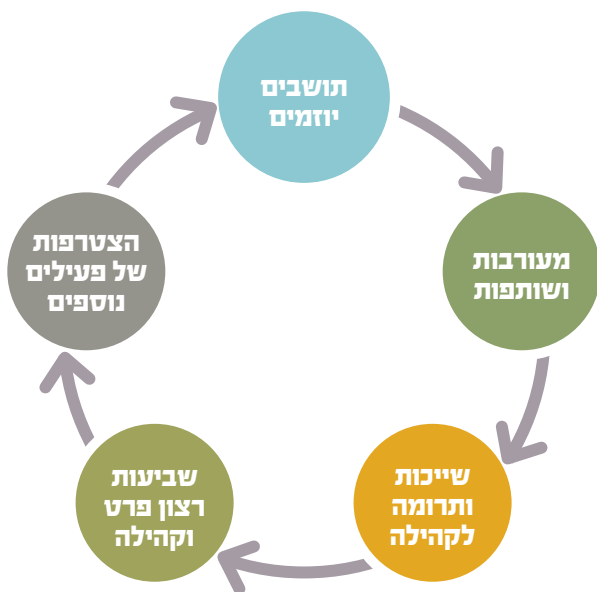
אז איך מגדילים את מעגל הפעילים? איך מעודדים תושבים נוספים לקחת חלק? איך מיישמים הלכה למעשה את חזון היישובים הקהילתיים ודואגים לתחושת שייכות ומעורבות?

כמה טיפים לגיוס פעילים:

- ◀ **הסברה** - אל תצאו מנקודת הנחה שאנשים מבינים שכך הדברים פועלים בישוב ושאתם זקוקים להם!
- ◀ שלבו את **מסר ההתנדבות** בכל פלטפורמה אפשרית - בעלון לתושב, אתר האינטרנט, דוכן באירוע קהילתי, ערב שולחנות עגולים, במעמד קבלת תושבים חדשים ועוד.
- ◀ צאו **בהזמנה אישית** לבוא ולתרום לטובת הכלל - פנו לתושבים במגוון אמצעים ובעיקר בפנייה אישית ממוקדת לפי תפקיד / נושא והתאמה.
- ◀ **תיאם ציפיות** - הגדירו היטב את התפקיד ומסגרת הפעולה, אדם צריך להבין למה הוא מתחייב, מה זה ידרוש ממנו, ואלו סמכויות ומרחב פעולה יהיו לו.
- ◀ אפשרו **סוגי התנדבות שונים** לא רק בתוכן אלא גם במבנה. יש מתנדבים שיתאים להם להצטרף לוועדה קבועה ולהיות חלק מצוות ארוך טווח. יש כאלה שיעדיפו להצטרף לפרויקט חד פעמי / אד הוק ואף להוביל בעצמם מיזם.
- ◀ זו משימה של כולם - היעזרו בפעילים קיימים ובקשו את עזרתם ב**גיוס חברים ומכרים**.
- ◀ **זהו את המניעים** של האדם, מה חשוב לו ומצאו עבורו את המקום המתאים ביותר להתנדב כך שיהיה חי- win- win לתושב ולקהילה.
- ◀ **עודדו ואפשרו לתושבים להציע ולקדם יוזמות משלהם**. בהנחה שמדובר בצורך אמיתי ורלוונטי לקבוצה משמעותית בישוב, זו דרך טובה להכניס תושבים למעגל הפעילים.

הכר את מתנדבי דור ה-Y (ילדי שנות ה-90 ו-80)

- מחפשים גמישות ומגוון
- רוצים **להתחבר** למטרות שהם מאמינים בהם **ולהשפיע** גם על האיך וגם על המה
- הם **מצפים למנגנון יעיל** ללא בירוקרטיה, מקצועיות ומכוונות לתוצאות
- הם מורגלים בריבוי מטלות **ומסוגלים לפעול בזמנית** מול מגוון תפקידים ומשימות
- אם לא יהיה להם טוב, הם לא יישארו.

העובדה שאדם אינו מקבל שכר אין משמעותה שאין ולא צריכות להיות לנו ציפיות ממנו. **מחויבות, אחריות ועמידה בזמנים ובמשימות** - אלו דברים שנכון לצפות גם ממתנדבים.

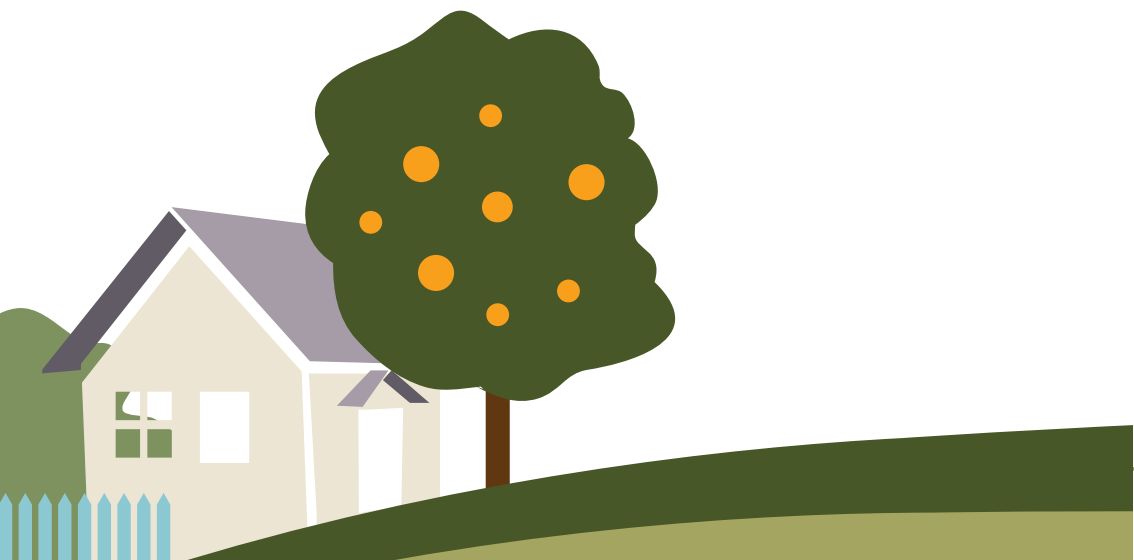
ממש כמו עובדים יש לנהל את עבודת המתנדבים, תוך שימוש בכלים רכים יותר המבוססים בעיקר על יחסים אישיים ופחות על סמכות.

ניהול מתנדבים באמצעות וועדות

וועדות היישוב הן באחריות ובסמכות הוועד המקומי, ונועדו להעצים את הפעילות ההתנדבותית בקהילה, וגיוס משאבים אנושיים ומקצועיים של חברי הקהילה למען חברה.

עבור וועד מקומי, וועדה הינה כלי יעיל לביצוע משימות הדורשות מגוון דעות, שיתופי פעולה, תהליכי קבלת החלטות ועוד.

על מנת להגיע למיצוי מיטבי של תרומת המתנדבים לקהילה, חשוב להגדיר כללי בסיס להתנהלות של וועדות.

הערכות הועד המקומי סביב מערך וועדות בישוב

1. כמנהיגים, זכרו כי **אתם מתווים דרך, גישה ודוגמה אישית** - לכן, אל תתנו דגש לקשיים בהתנדבות או תחושה שאתם עושים טובה.

2. **הגדירו נהלי עבודה** של הוועדות ואת הקשר שלהן עם הוועד המקומי.

✓ איך יתנהל הקשר בין הוועדה לוועד המקומי? האם כל חבר ועד הוא פרנט של ועדה? האם יו"ר הוועדה מוזמן אחת לתקופה לישיבת ועד שבה ייתן דיווח ויעלה סוגיות לדיון?

✓ מה הציפיות שלכם מוועדה? תדירות, פגישות, רישום פרוטוקול, תכנון, ניצול תקציב, מנהל תקין, קשר עם מנהל הישוב ועוד

✓ מה המדיניות שלכם לגבי סמכויות וקבלת החלטות בוועדות? האם הם רשאים לקבל החלטות בתחומם או שמא נדרש אישור ועד מקומי? האם הם רשאים לנצל תקציב כל עוד הם במסגרת התקציבית או נדרשים לקבל אישור מנהל ישוב / וועד? האם ועדה יכולה להוציא ידיעות לקהילה (למשל לפתוח קבוצת פייסבוק עצמאית)?

✓ איך מצטרפים חברים חדשים לוועדה?

3. **ראייה מערכתית** - אשרו את המטרות, תחום הפעילות והתוכנית השנתית של כל ועדה, וודאו שאין כפילות בין וועדות ושהמטרות בהלימה לתוכנית הכללית של הוועד המקומי ותקציבה.

4. שמרו על **קשר רציף עם יו"ר וועדות** ודאגו לתיאום ציפיות וסנכרון.

5. כבדו את הפעילים והשקעתם - גם אם אינכם מסכימים עם המלצותיהם, אל תזלזלו בעבודתם או תפסלו על הסף את הצעותיהם.

6. דאגו להתנהלות תקינה גם בוועדות (לדוגמא: רכישות והתקשרות עם נותני שירותים, הן בסמכות ובאישור מנהל הישוב בלבד).

7. הוקרה והערכה של מתנדבים - תנו להתנדבות מקום של כבוד, הוקרה והערכה. שדרו כי ההתנדבות היא ערך שהקהילה מאמינה בו ופועלת לאורו ודאגו לתת ביטוי להערכה זו בכל דרך אפשרית.

פעולות מנחות לעבודת הוועדה

1. הגדירו מטרה ותחום עיסוק.
2. בחרו יו"ר לוועדה וחלקו תפקידים בין החברים.
3. קיבעו מועדי פגישות קבועים ביומן.
4. הכינו תכנית עבודה שנתית הכוללת לוחות זמנים, חלוקת עבודה ודרישות תקציב.
5. בכל ישיבה רשמו פרוטוקול ובו החלטות וחלוקת משימות והעבירו עותק לוועד המקומי.
6. דאגו להיות בקשר עם הקהילה

- ✓ הפיצו סיכומים תקופתיים על פעילות הוועדה
- ✓ שלבו חומרים באמצעי התקשורת של הישוב
- ✓ היעזרו בתושבים נוספים במשימות נקודתיות לפי צורך

תפקיד מנהל הישוב בתחום ההתנדבות

זרז - מעודד ומניע התנדבות בקהילה.
מאפשר - נותן מקום להתפתחות יוזמות להתנדבות.
מארגן - יוצר תשתית ארגונית למימוש ההתנדבות.
מנהיג - רואה בהתנדבות ערך קהילתי ופועל להטמעתו.

רעיונות ודרכים להוקיר מתנדבים בישוב

4

.3

שי בחג
לכל המתנדבים

.2

תעודת
הוקרה

.1

ערב הוקרה
למתנדבים
בישוב.

.6

הודו בפומבי
לפעילים אחרי
כל אירוע / נושא
שפעלו בו.

.5

פינה קבועה בעלון
היישובי שמספר על
מתנדב ופעילותו

.4

שי סמלי לכל מי
שתרם בהפקת
אירוע מסוים

פעולות מנחות לעבודה עם מתנדבים

- 1 הגדירו מסגרת פעולה
- 2 הבהירו את הזכויות והחובות למתנדב
- 3 נהלו שיח על התפיסה, הרעיונות והמטרה
- 4 ביחרו משימה לביצוע שתאפשר חווית הצלחה
- 5 שמרו על העמקת היחסים בין המתנדבים והמשך המשימות

מחלקת יישובי העמק

מחזקים את ההנהגות המקומיות

www.hefer.org.il

